

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ

ЦЕНТАР ЗА ИСТРАЖИВАЊА У
БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ
САОБРАЋАЈА И МЕДИЈЕ

I СЕМИНАР

УЛОГА ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

- ЗБОРНИК РАДОВА -

Београд, 11. мај 2007

**УЛОГА ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У
БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА**
- семинар -

ЗБОРНИК РАДОВА

- Редакциони одбор:** професор др Крсто Липовац
доцент др Драган Јовановић,
мр Благоје Милинић
- За издавача:** декан, др Слободан Гвозденовић
- Главни и одговорни уредник:** др Снежана Пејчић Тарле
- Уредник:** др Крсто Липовац
- Технички уредници:** Душко Пешић
Драгослав Кукић
- Издавач:** Саобраћајни факултет Универзитета у Београду
Војводе Степе 305,
телефон: 3976-017
факс: 3096-704
<http://www.sf.bg.ac.yu>
- Штампа:**
- Тираж:** 150 комада
- ISBN** 978-86-7395-229-1 (СФ)

ПОКРОВИТЕЉИ СЕМИНАРА

**МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ,
УПРАВА САОБРАЋАЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ**

**МИНИСТАРСТВО ЗА ДРЖАВНУ УПРАВУ И ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

ГРАД БЕОГРАД, СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА САОБРАЋАЈ

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ПУТЕВИ СРБИЈЕ"

ОРГАНИЗАТОРИ СЕМИНАРА

САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

ЦЕНТАР ЗА ИСТРАЖИВАЊА У БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (ЦИБС)

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА И МЕДИЈЕ (TSM)

ПРОГРАМСКИ ОДБОР СЕМИНАРА

професор др Милан Вујанић, Саобраћајни факултет, Београд
професор др Крсто Липовац, Саобраћајни факултет и КПА, Београд
доцент др Драган Јовановић, Факултет техничких наука, Нови Сад
мр Благоје Милинић, УСП МУП Р Србије

СЕКРЕТАР СЕМИНАРА

Драгослав Кукић

С А Д Р Ж А Ј

- Предговор
- РЕЗОЛУЦИЈА УН О НЕДЕЉИ ГЛОБАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА, Светска здравствена организација (WHO) 1
- **ROAD SAFETY IS NO ACCIDENT** (БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА НИЈЕ СЛУЧАЈНА) 5
- **ROAD SAFETY AND HEALTH** (БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА И ЗДРАВЉЕ), 57. World Health Assembly 19
- **SAVING 20,000 LIVES ON OUR ROADS, The European Road Safety Action Programme - A shared responsibility** (СПАШАВАЊЕ 20 ХИЉАДА ЖИВОТА НА НАШИМ ПУТЕВИМА, Европски акциони програм безбедности саобраћаја – подељена одговорност) 23
- Милинић, Б.; К. Липовац и Б. Милинковић: ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У СРБИЈИ, СА ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА СТАЊЕ У НАСЕЉИМА 27
- Липовац, К.; Д. Јовановић. и Б. Милинић: МАПИРАЊЕ РИЗИКА У САОБРАЋАЈУ – РАСПОДЕЛА РИЗИКА ПО ОПШТИНАМА У СРБИЈИ 41
- Липовац, К.; М. Вујанић и Д. Јовановић: ЗНАЧАЈ И МОГУЋНОСТИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ У БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА 53
- Вујанић, М.: ОРГАНИЗАЦИЈА И ФУНКЦИОНИСАЊЕ СИСТЕМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ, ИНТЕРАКЦИЈА НАЦИОНАЛНИ – ЛОКАЛНИ НИВО 69
- Јованов, Д.; М. Вукашиновић и З. Пешовић: ЗНАЧАЈ ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА У УНАПРЕЂЕЊУ САОБРАЋАЈНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ДЕЦЕ – СТУДИЈА СЛУЧАЈА У БЕОГРАДУ 73
- Муњас, Н. и З. Лазић: УЛОГА САОБРАЋАЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ У ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ 81
- Вукашиновић, Ч.; Ј. Малевих и С. Лежанић: СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА САОБРАЋАЈ, КАО ДЕО ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, У ПОСЛОВИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА 87
- Антић, Б.: ИДЕНТИФИКАЦИЈА УГРОЖЕНИХ ЛОКАЦИЈА У НАСЕЉИМА 91
- Пешић, Д.: ДУГОРОЧНЕ МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У НАСЕЉИМА 95
- Марковић, Н.: КРАТКОРОЧНЕ МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У НАСЕЉИМА 99
- Липовац, К.; Ј. Васиљевић; М. Вукашиновић и Ћ. Врањеш: ШКОЛСКЕ САОБРАЋАЈНЕ ПАТРОЛЕ И ПАТРОЛЕ ГРАЂАНА 103
- Јованов, Г: ПРЕВЕНТИВНИ РАД ПОЛИЦИЈЕ И ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ НА ОТКЛАЊАЊУ УЗРОКА СТРАДАЊА МЛАДИХ У САОБРАЋАЈУ 115
- Стојановић, Д.: САРАДЊА СА СУБЈЕКТИМА НА НИВОУ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ У САОБРАЋАЈУ НА ПОДРУЧЈУ ПОЛИЦИЈСКЕ УПРАВЕ У ПИРОТУ 121

ПРЕДГОВОР

Први семинар: **УЛОГА ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА** намењен је креаторима система и доносиоцима одлука на локалном нивоу, а посебно стручњацима за безбедност саобраћаја и носиоцима одговорних функција у локалној самоуправи. Осим промовисања превенције саобраћајних незгода на локалном нивоу, од овог семинара се очекује да стручњацима и носиоцима одговорних функција на локалном нивоу пружи прилику за анализу и боље разумевање проблема безбедности саобраћаја у Србији, за представљање савремених ставова и искустава, као и за размену најбоље праксе управљања безбедношћу саобраћаја у локалним срединама у Србији.

Нимало није случајно што је овај семинар посвећен локалној заједници и њеној улози у безбедности саобраћаја.

Семинар се одржава као једна од активности у оквиру "Прве недеље глобалне безбедности саобраћаја" (*First United Nations Global Road Safety Week*) и кампање Уједињених нација "Учинимо путеве безбедним" (*Make roads safe*) које се спроводе на основу Резолуције УН о унапређењу глобалне безбедности путева (*Improving global road safety, Resolution 60/5, 01.12.2005.*).

Преко 70% погинулих у саобраћајним незгодама, преко 80% повређених и преко 90% свих саобраћајних незгода у Србији догађа се у насељима (на улицама, на локалним путевима или на проласцима магистралних и регионалних путева кроз насеља). Велики обим саобраћаја одвија се у насељима. У насељима се деца школују, стичу вештине, изграђују ставове и прихватају шаблоне понашања у саобраћају. Зато се много позитивних ефеката у безбедности саобраћаја, очекује управо од мера које се спроводе на нивоу насеља. Локална самоуправа има велике могућности утицаја на безбедност саобраћаја.

Мада се принципи и модели безбедности саобраћаја дефинишу на глобалном нивоу, деловање на локалном нивоу је најважније. Као и у другим важним областима живота и у безбедности саобраћаја посебно је значајно "мислити глобално – деловати локално". На локалном нивоу се могу спроводити многе јефтине мере које имају одличне и трајне ефекте. Посебно значајно место заузимају мере које се односе на унапређење саобраћајног образовања и васпитања, на стицање знања, искустава, изградњу ставова и прихватање шаблона безбедног понашања у саобраћају. Ове мере имају дугорочне ефекте који се не везују само за локалну средину. Коначно, из локалне средине се бирају креатори националне политике, доносиоци најзначајнијих одлука на државном и међународном нивоу.

Превенција страдања у саобраћају се одвија на четири поља:

1. смањивање изложености саобраћају и ризицима у саобраћају (боље просторно планирање, избор вида превоза, избор времена превоза, путева и сл.),
2. смањивање ризика настанка саобраћајних незгода (боља конструкција возила, путева, поштовање прописа и сл.),
3. смањивање тежине саобраћајних незгода (безбеднија конструкција возила, опрема возила, употреба сигурносних појасева и других система заштите, уређење околине путева, концепт опраштајућих путева и сл.) и
4. смањивање последица повреда које су наступиле у незгодама (боља служба спасавања и збрињавања, здравствена нега, рехабилитације, помоћ настрадалим и њиховим породицама и тд.).

На локалном нивоу се може деловати на свим пољима, а посебно у неким веома важним сегментима (просторно планирање, унапређење инфраструктуре, унапређење понашања учесника у саобраћају, помоћ настрадалим и њиховим породицама и сл.)

Два су најважнија елемента који одређују ниво безбедности у некој средини: стање свести и стандард. Стање свести се, првенствено, односи на свест о значају проблема безбедности саобраћаја и о могућности управљања безбедношћу саобраћаја. Стандард се изражава бруто националним дохотком и сличним показатељима. На локалном нивоу се може утицати на оба ова елемента, а посебно на стање свести.

Београд, 11. мај 2007.

Уредник
Председник ТSM
проф. др Крсто ЛИПОВАЦ